

MEMĂNĂTORUL

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anul IX. — No. 13.

28 Martie 1910.

CUPRINSUL

- D. Nanu. — Dies Irac (trad. din Victor Hugo).
N. Bănescu. — Dicționarul lui Golescu. II.
Ludovic Dauș. — E timp... (poezie).
N. L. Kostaki. — Scorpia (studiu de mitologie română).
D. N. Ciotori. — Micu (schița).
Dări de seamă. — I. Scurtu: «Sirena» de Z. Bârsan.. Șt.
Pop: O carte despre tipografia.
Pagini libere: G. Vâlsan. — Scriitori și critici.
Cronica. — Informațiuni literare din țară și străinătate.

Redacția: Str. Vântului 12

și

Administrația: Str. Transilvaniei 13

BUCUREȘTI

ABONAMENTUL ANUAL

In țară . . . . . 10 Lei
In străinătate . . . . . 12 »

20 Bani Numărul

Administrația roagă pe onorații abonați ai „Semănătorului“ a-i face cunoscut adresa lor exactă pentru a se evita orice încurcătură în expedierea revistei.

Față cu cheltuelile ce ne-am impus cu reorganizarea și alcătuirea din nou a revistei, rugăm pe toți abonații noștri a ne trimete abonamentul DIRECT pentru că nu avem încasator. Sacrificiile materiale ce ne reclamă apariția regulată a acestei reviste sunt destul de mari și căutăm să suprimăm orice cheltueli zadarnice. Rugăm dar pe cititori să aibă această atențiune pentru revista ce se si-lește a fi tot mai bună, în condițiunile cele mai modeste.

ADMINISTRAȚIA: STR. TRANSILVANIEI, No. 13.

SOCIETATEA ROMÂNĂ

PENTRU

INDUSTRIA OXIGENULUI, ACETILENEI ȘI ALTE GAZE

BUOURESTI

Director general, S. EDW. HUBLIN

UNICA FABRICĂ IN ORIENT

pentru

ACETILENA DIZOLVATĂ

Cel mai efțin combustibil pentru iluminat. Lumină plăcută, și higienică liberă de orice pericol.

SEMĂNĂTORUL

REVISTĂ SĂPTĂMĂNALĂ

COLABORATORI: I. Adam., I. Agârbiceanu., N. N. Beldiceanu., I. Borcia., I. Boteni.,
D. N. Ciotori., Al. Doinaru., N. Dunăreanu., Elena Farago., G. Ganc., A. Herz.,
Constanța Hodoș., G. Lazăr., G. M. Murgoci., G. Murnu., D. Nanu., C. Osiceanu.,
P. Papahagi., Ecaterina Pitiș., St. Pop., A. Popovici-Bănățeanu., Em. Protopopescu.,
I. Răducanu., Radu Roșetti., G. Rotică. L. Russu., C. Sandu-Aldea., I. Scurtu.,
I. U. Soricu., Artur Stavri., C. Teodorescu., G. Tutoveanu., G. Vâlsan., ș. a.

Infrână-ți, muză, cântul pe strunele de-aramă,
Ecu al conștiinței ne'nvinse, — glas din cer!
Simt clocotind cuvântul de flăcări, ce mă cheamă,
Sbucnind scânteii din suflet, ca lava din crater...
Dar ferecă o clipă urgia-ți, — mai așteaptă,
Nu-i încă vremea 'n care pedeapsa se rostește.
Petreacă vinovații, — tu straje stai deșteaptă
Și tremurul mâniei pe buze-ți împietrește.

În veacul ăsta unde spre rod sau pustiire,
Ca apa 'n uragane ne risipim ființa,
Când nu vezi de cât ura turbând, și neputința,
Tu 'n inimă închide-ți o dreaptă răsvrătire.
Privește 'nveninații de propriul lor venin
Cum vrând să surpe munții îi sguđue 'n zadar;
la seama: înțelepții, puterea 'n frâu 'și-o țin.
Samsonii? Mor sub stane de prăbușit altar.

Furtuna când e-aproape ce calm pē mări se vede!
Ast-fel, pân'la sbucnirea-ți ce nimeni n'o prevêde,
Nu te trădă, — tăria în frâne strânsă, — crește!
În fața tuturoră, sus fruntea desvălește,
Treci albă, — o zeiță purtând tihnit cununa,
Ce dă târziu pedeapsa, — dar pentru totdeauna,
Și încordând răbdarea în mușchii ei de stâncă,
Puteare-ar să izbească ori când, — dar nu vrea încă!

Preumbă-ți peste toate un ochiu ne'ntunecat,
 Și toți acei ce'n umbră urzesc un gând pătat,
 Vânturători de marfă de bălcu, drept artă mare,
 Apostoli ai minciunei c'opinii schimbătoare,
 Cu zăcășia urei în inimi ipocrite
 Cu merite deșerte în forme poleite,
 Toți mici și mari ce poartă drept semn neîndoios
 Al vicleniei zâmbet silit, invidios,
 De la piticul vremii, steril, dospit în fiere
 Și până la tribunul fricos ca o muere,
 Ce-i gata la răspântii să pălmueasc'o lege,
 — Când asmuțind norodul, când cenzurând un rege, —
 Toți cei ce zi și noapte de patimi simt arsura,
 Amicul ce te vinde sporind în dușmani ura,
 Acei ce-și văd pe drojdii viața răvășită,
 Toți, toți să te privească, cum mândră, liniștită,
 Saluți din mers de glorie, păduri în adiere,
 Și treci cu fruntea 'n nimbul gândirilor severe!...

Apoi, — privește-ți lumea, cu ochiul arzător,
 Și când smerit, șopti-va poporul prins de fior
 Pe cine o să cadă din turma risipită
 Al biciului tău trăznet? — cu fruntea umilită,
 Privindu-și fiecare nelegiuirea 'n sine,
 Cutremurat să-și zică: *«de n'ar cădeă pe mine!»*

Dar pân'atunci, fii încă senină, rece, mută,
 De dânșii nu s'atingă din toga ta, o cută.
 Și ntreaga lor cohortă va tremura de-acum,
 Văzând cum uriașe, în pulberea din drum,
 Culcată la picioare-ți, mânia ta de Zeu,
 Iși sprijină de liră, grav, unghia-i de leu!

(Din «Voci lăuntrice».)

D. Nanu.

UN DICȚIONAR AL LIMBII ROMÂNE

Culegeri din dicționarul lui Golescu

a. Cea d'întâiu slovă din slovele limbii rumânești, care să glăsuiește cu gura dășchisă, asemănându-să glasul lui cu glasul răsului, ca și *a* al Grecilor, al Latinilor, al Italianilor, al Franțozilor și al Nemților, și să zice *az*.

a. La număr, scriindu-să curat, *a* însemnează numărul 1, iar scri-

indu-să înpodobit, adică cu coadă și cu dungă d'asupra, ¹⁾ă, însemnează 1000.

a înch[etură]¹⁾, cum : pop-a, zestre-a, a d'întăiu, a Domnului casă, a mea, a dooa oară.

a prôn[ume] arătăt[or]²⁾, cum : a muifere, în loc dă : acea muifere

a prop[unere]³⁾, cum : merg a-casă.

a spre gr[aiu]⁴⁾, cum : miroasă a șofran, în loc dă : ca șofranul.

a leg[are]⁵⁾, cum : voiesc a mânca, a merge.

a interg[eție], semn dă văitătură : ă, ă.

a gr[aiu] ajut[or]⁶⁾, cum : a avut, a venit.

aer-î (bărb[ătesc], ca ban)⁷⁾, din cuvîntul grecesc *αἴρ*. Aer și vânt să aseamăna la ființă, însă aer să zice răcoarea cea supsire și dulce, care suflă foarte încet și moale, care înveselește sufletul omului cu suflarea lui și fără care nu poate trăi omul, pentru care și să zice : «Aerul măi dulce dă cât vântul» și «Aerul măi ușor dă cât apa». Una din cele patru stihii ale lumii, ce încunjură tot pământul (*αἴρα*). Iar vînt să zice aerul cel gros, cel ce bate tare, dă nu-l poate suferi omul, dă care să ferește or cine.

[Se înșiră expresiile de măi jos, cărora le pune echivalentul grecesc] :

Aer stricat, urît.

Aer bun, dulce, plăcut.

În aer.

Ce luminează—să vede în aer.

Din aer.

Ce să rătăcește prin aer.

Amestecat cu aer.

Ce zboară, umblă în aer.

Fără aer.

Cu aer stricat.

Schimb, prefac or ce în aer.

Mă schimb, mă prefac în aer.

Intinz oare ce la aer.

Cu aer bun, plăcut, dulce.

În aer curat, răsufllu aer curat.

aerișor-î (bărb. ca moș). Mic aer.

1) Articol.

2) Pr. demonstrativ.

3) Prepoziție.

4) Adverb.

5) Conjunție.

6) Verb auxiliar.

7) Adecă de genul masculin și se declină ca ban--bani.

aerian (b. ad[ăogat] ¹⁾, ca ban), *nă-ne* (f[ămeiesc], ca casă): în aer, din aer.

a aerisi, a să aer[isi] (gr[aiu] ²⁾ ner[egulat], la conj. III, ca a vorbi), din cuvîntul grecesc ἀερίζω = a pune oare ce la vînt, ca să le bată vîntul, să să curețe dă molepseala ce vor fi avînd într'insele [urmează toate echivalentele grecești].

Ce lesne să poate aerisi, lesne de aerisit.

Mă aerisesc, ἀερίζω.

Aerisitor-î, (bărb. ca moș), aerisitoare (făm. ca zestre).

Aerisit-ți (bărb. ca bărbat), aerisită-e (făm. ca casă)

Aerisire-î (făm. ca vreme).

aerisime-î (ipac), mulțime de aerisiri.

aeriseală-seli (ipac, ca treabă).

dă aeriseală-ce privește la aeriseală, bun, dibaciū, dăstoinic dă a aerisi.

aerisitură-î (ipac, ca arătură).

aerisicios-și (bărb., ca urs), *aerisicioasă*-e (făm., ca casă).

aeriselnic-cî (bărb., ca voinic), *aeriselnică*-ce (făm., ca săracă).

aeriform-î (b., ca ban); *mă-e* (f., ca casă) : în forma aerului, ca aeru

aerisindu-să (părtaș. slobod ³⁾) : D'aerisitele, pă aerisite: spre gr[aiu].

aerograf, aerografic-ă-cesc-cească-cește, din cuv. grec: ἀερογραφία.

aerografie-î (făm. ca datoriie), adică scriere dă aer.

aerolog

BCU Cluj / Central University Library Cluj

aerologie-î (făm. ca datoriie), din cuv. grec. ἀερολογία, adică cuvîntare despre aer; aerologist-ști, (bărb., ca prost.) Adică cel [ce] cuvîntează dăspre aer.

aeronot-ți (Bărb., ca bărbat), din cuv. grec. ἀερονότης, adică cel ce umblă cu corabia pă sus în aer, în văzduh.

aerometr[u]-î (bărb., ca ban). Din cuv. grec. ἀερομετρον, adică măsurător dă aer, cel ce măsoară desimea aerului.

aerometriie-î (făm., ca datoriie) din cuv. grec. ἀερομετρία, adică meșteșugul dă a măsura aerul.

aeromant-ți (bărb., ca bărbat). Din cuv. grec. αερομάντης, adică cel ce ghicește cu aerul.

aeromantie-î (făm., ca datoriie)... meșteșugul dă a ghici cu aerul.

aerostat-ți (bărb., ca bărbat), adică cel ce stă în aer, în vînt, în văzduh.

aerofan-î, *fană*-e, adică sprevăzător.

¹⁾ Adjectiv.

²⁾ Verb.

³⁾ Participiu.

aerofov-î, adică fricos dă aer.

aerosferă-e, adică atmosfera planetelor.

aerostație-stății, știința aerostatelor, cumpănirea aerului¹⁾.

arar-e (neut[ru], ca lemn): arar și harar, țol, procov, preș, zăblău, velință, scoarță, cergă, pătură, plocad, covor și hram, toate acestea să aseamănă la întrebuintare și însemnează un chip dă pânză mare, lată, ca un cearșaf—ca o masă. Inșă,

Ararul, țolul, procovul, preșul și zăblăul sânt mai proaste, dă in și dă păr lucrute, cu care învălim carăle și pă care întindem bucatele dă să usucă.

Iar velința, cerga, pătura și plocadul sânt mai dă cinste, făcute dă lină, cu care ne învălim și pă care șădem ca pă niște mindire. Inșă plocadul mai dă cinste dă cât pătura, având păr mai mare, mai moale și pă amândooă fețele; și scoarța, covorul și hramul mai dă cinste și dă cât acestea, lucrute dă lână bună, cu bumbac și cu păr, ca catefeaua și cu ciucuri, care să aștern pân casele celor mari.

Balbut-ți (bărb., ca bărbat), din cuv. ital. balbo. Balbut, peltic și gângav tot o înțelegere au și însemnează pă cel ce nu poate vorbi curat, pre cel ce vorbind i să împiedecă limba, pre acela căruia limba să pare a fi legată. Inșă atia dăosebire putem zice că au una dă alta că,

Cel balbut vorbește ca copiii cei mici, când încep a vorbi;

Iar cel peltic nu poate glăsui slovele cele mai grele și mai ales r și l; căci în loc să zică Radul, zică řadu, și în loc de ladă, zice adă și c. l. l. Asemenea și cel gângav vorbește cam pă nas și foarte urit și întunecat, ca gângăniile, în cât nu i să aude, nu i să înțelege sunetul, glasul vorbelor.

Ostreț-î (bărb., ca ban) și *mațol* să aseamănă la trebuință și însemnează lemnele cu care fac zidarii poduri la zidirile cele nalte. Inșă,

Ostreți să zic lemnele cele lungi, care să pun drepte, infingându-să în pământ;

iar mațoli să zic lemnele cele scurte, ce să pun d'a curmezișul în zid, pă care să face podul.

a urni, a să urn[i] (gr[aiu] ner[egulat], la conj. 3, ca a vorbi). Urnesc și mișc, să aseamănă la înțelegere și însemnează mutare din loc a unui lucru. Inșă urnesc să zice pentru cele mai grele, cele mai anevoie spre mergere, cum sunt carăle cele încărcate cu povară mare, pentru care zicem: «nu să urnește dă loc, nu-l pociu urnit». Și când, neputând mișca oare ce dă loc, punem pârghii pă dă dăsupt și'l ră-

¹⁾ La fiecare vorbă Golescu pune termenii corespunzători din grecește. Noi i-am lăsat de o parte, ne-având, aici, nici un interes.

dicăm împingând spre mergere, atunci zicem «d'abea l-am urnit. Iar mișc să zice mai dă obște pentru or ce, cum: Să mișcă omul, să mișcă măseaoa, să mișcă pârul, și c. l. l., adică nu stă țeapăn, tare, ci să cleatănă dă la rădăcină.

(Va urma)

N. Bănescu.

E T I M P... —

*Auzi prin viață clocot de vijelii ce vin?...
Ești tânăr și ești mândru și nu știi de furtună...
Dar iat-o, te ajunge, te 'nlănțue, detună,
Și jur în jur, în zare, nu vezi un colț senin.*

*Ce-ai fost? și ce ești astăzi? Adio idealuri!
Ți-ascuți cum gândul geme; ai zice-un copilaș
Schilod, bătut de moarte de-un tată ucigaș;
Și spaimetele 'ngrozirii te iau ca niște valuri.*

*Mai ai port de scăpare în negrul nesfârșit
Al negrelor decepții ce ning necontentit
Și-ți coperă ursita cu neagra lor zăpadă?*

*E timp să fugi de cauza ce te așteaptă'n drum:
Deci suflete, te 'mbracă în haine de paradă,
Și culcă-te 'n coșciugul durerilor de-acum!*

Ludovic Daus

S C O R P I A

Studiu de mitologie română

Scorpia este, poate, monstrul cel mai grozav și mai sângeros întâlnit în închipuirile poporului nostru. A spune despre cinevă, că este o scorpie înseamnă a-l prenumăra printre cei mai răi și mai primejdioși¹⁾. Intr'insa pare a fi voit fantesia populară să intruzeze principiul răului. O scorpie a vrut pe vremuri să mănânce toată lumea și chiar pe Maica Domnului și numai mulțumită lui Sft. Gheorghe a scăpat; el a biruit'o și a legat-o de fundul mării.²⁾ La sfârșitul lunei însă, când se vor porni toate răutățile, va scăpa și dânsa. Până atunci e

¹⁾ Ispirescu. Legendele sau Basmale Românilor Buc. 1882 «scorpie de mumă a smeoaicelor» 225; L. Șăineanu: Basmale Românilor. 894.

²⁾ Elena Niculiță Voronca: Datiniile și Credințele pop. Român. Cernăuți 1903 pg. 1287, 1288; St. St. Tuțescu: o parte din sfinții poporului pg. 36.

silită să ție stâlpul, pe care se razimă pământul. Când se scarpină, se cutremură și pământul¹⁾.

Scorpia e un animal foarte mare²⁾ și de obicei cu mai multe capete : numărul acestora variază între trei și doisprezece³⁾ Pe gură și nări ea varsă foc și smoală⁴⁾. Stăpânește păduri fioroase și câmpii întinse⁵⁾. Lăcașul ei se găsește de obicei în locuri apoase : în fântâni și chiar în mare⁶⁾. Trăește însă și gospodărește în case⁷⁾, alte ori e menită să locuiască în tovarășia celor alte duhuri rele, iadul⁸⁾. Potrivit caracterului sau, scorpia este autropofagă⁹⁾. Se povestește de un iaz format de capetele victimilor unei scorpii¹⁰⁾. Făt-Frumos e singurul care poate s'o birue cu multă greutate și după multă luptă. Sângele ei e foarte prețios : cu dânsul se poate vindeca ori și ce boală și ori ce fel de răni¹¹⁾ Un basm muntenească povestește că scorpia este de origine omenească : a fost o femeie blestemată de părinții pe care nu îi ascultă și îi necăjiă mereu «să se prefacă în scorpie¹²⁾. Tot o natură umană pare a proba și tovarășia ei cu strigoaicele,¹³⁾ cu cari de alminterea are o sumă de calități în comun : ca și acestea dânsa ia mana vacilor¹⁴⁾ și fură inimele voinicilor¹⁵⁾. Servicii oamenilor nu aduce de cât silită sau cu plată : astfel ea duse odată pe un curios, care vroia să cunoască numărul vănilor, pe cea lume, după ce mai întâiu, acesta îi promisese o para de fiște care vamă. Cum isprăvise banii înainte de a ajunge, a fost nevoit a-i plăti pentru ultima cu o bucată de carne, tăiată din talpa piciorului. Și de atunci am rămas noi cu talpa scorbită.¹⁶⁾

Intr'o poveste muntenească scorpia este asimilată Pajurei¹⁷⁾. Con-

1) Voronca. op. cit. 141.

2) Șezătoarea, revistă de folclor Fălțiceni V. 133. At. M. Marinescu : Colinde 1861, «cât vaca» 65; D. Stănescu Alte Basme 77; 122; Ispirescu op. cit 5.

3) Ispirescu op. cit «trei» 5, 301; L. Șăineanu op. cit 5.

4) L. Șăineanu op. cit 328; D. Stănescu op. cit 122; Ispirescu op. cit 5.

5) Rădulescu-Codin: Din Rușcel 203; St. St. Tuțescu op. cit 36. Voronca op cit 1287;

6) Ispirescu 304: Un basm muntean povestește de un cuib de scorpie făcut între stânci; probabil însă, că e numai o confuzie a acesteia cu Pajura.

7) At. M. Marinescu op. cit 65.

8) Șăineanu 610, 655; Codin 203 Stănescu 78; Vorona 1287.

9) Șăineanu 655

10) Ispirescu 304

11) Ispirescu op cit 6.

12) S. Fl. Marian Sărbătorile la Români rol. III pag. 219.

13) Ibid.

14) L. Șăineanu op. cit 610

15) Șezătoarea, revistă de folclor, 134

16) D. Stănescu op. cit 78

fuzii de acestea sunt dese în mitologia noastră atât de variată și de puțin fixată. De câte ori nu sunt, astfel, Balaurii înlocuiți cu Smei, Dracul cu Statu-palpă-barbă-cot. Trăsăturile caracteristice ale diferitelor personaje sunt însă destul de pronunțate pentru a putea în majoritatea cazurilor recunoaște greșala și atribui fiște cărui, ce e al său; așa și în cazul nostru, unde unui monstru aquatic ca scorpia, îi însușise calitățile Pajurei, a unei demon de văsduh și de foc.

N. L. Kostaki.

M I C U

«În cotro ai pornit așa de voios, mă băete, că doar n'ai fi aflat comorile lui Iov?»

— «Iacă, așa, în lume, că tot nu mi-am aflat eu un rost aici.»

— «Ți-o fi norocul într'altă parte.»

— «Mi-o fi.»

Și voinicul se depărtă. Ajunse pe marginea unui râu. Și acolo se juca în nisip un copilaș, când iată că ieși lupul din cătini și se ducea în spre el să-l sfășie. «Ho, mâncate-ar-a fierul», strigă băiatul și alergă cu bățul în spre dihanie. Copilul pe dată sări în apă.

«Ti, sărmanul, mai bine să-l fi mâncat jigania, de cât să se înece!»

Și își văzu de cale. La marginea unei păduri, numai că-i ieși înaintea un om jerpelit și nevoiaș, de să nu te uiți la el.

Avea ochii duși în fundul capului și stinși că doar numai când clipea se vedea o lecuță de lumină într'inșii, ca un pic de apă rămasă pe fundul unei fântâni ce a secat. Măinile îi atârna până aproape de glesne, iar picioarele îi erau aduse în afară, că era depărtare între urmele lui ca între dâra roatelor de la căruță, glasul îi semăna cu sunetul pe care îl scot lăcustele, când își freacă aripile, iar dacă vorbea, își mișcă fălcile, ca și când ar fi molfăit ce-va.

— «Măi, fete-logofete, tu mi-ai făcut un bine»

— «Nu ți-am făcut»

— «Ba mi-ai făcut. Hai' să ne prindem frați de cruce și ai să vezi că o să-ți răsplătesc și eu tot cu bine»

— «Ne-om prinde» zise băiatul cu gura pe jumătate.

— «Da' cum te chiamă pe tine?»

— «Zdrențăilă! Dar pe tine?»

— «Micu»

— «De-acum încolo îți zic: «frate-meu».

— «Bine «nefrate-meu»

Zdrențăilă se uită chiorș la voinic, dar nu scoase grai.

Și când treceau printr'o pădure, iată că aud gâlceavă. Erau doi uriași cari se certau pentru moștenirea ce le-o lăsase tatăl lor.

— «Stați, mă, că vă împac eu» zise Zdrențăilă.

— «Uite-te, grăi unul dintre uriași, ne-a rămas de la tata chitara asta, cu care de-ai cânta, te 'ndrăgește împărăteasa zânelor; papucii pe cari dacă-i vei lua în picioare, te duci pe dată unde ți-a fi gândul și tichia asta, care, dacă ai pune-o pe cap, nu te mai vede nimeni»,

— «Bine, bine, am să vă împac eu» grăi iarăș Zdrențăilă. Acum veniți încoace să vă leg la ochi și care o pune mâna mai întâi pe mine, ale aceluia să fie lucrurile.»

Și dacă-i legă la ochi, dete flăcăului papucii, iar el își puse tichia pe cap.

Cei doi uriași poate că și azi or fi căutând să prindă pe Zdrențăilă.

Intrară într'o cetate mândră, numai cu palate de marmură și de cristal, cu grădinile pline de pomi de aur.

Și paserile cari ciripeau prin grădini se întreceau în mândrețea și strălucirea penelor cu florile cele mai frumoase.

Firea n'auzise un svon mai dulce, decât șoapta vântului prin crengile de aur, de cât ciripitul paserilor, de cât povestea ațipitoare pe care o îngâneau isvoarele ca de argint din locurile acelea.

Tocmai atunci, oamenii de-acolo voiau să-și aleagă împărat. Cine ar fi fost mai vrednic să aducă, până a doua zi de dimineață, capul unui smeul — vrășmașul împărăției — care locuia peste trei mări, ăla avea să fie ales.

— «Să mergi cu mine și să te lupți cu smeul» zise Zdrențăilă. Și porniră. Flăcăul, numai ce 'ncălță papucii și fu la palatul smeului. Zdrențăilă era acolo înaintea lui.

— «Cum ai venit tu așa de iute?»

— «Ce-ți pasă? răspunse el și dete flăcăului un paloș mare, apoi punându-i tichia pe cap îi zise: «Du-te și tae capul smeului»

Așa făcu. Și dacă se întoarseră cu capul smeului, Micu fu ales împărat.

Intr'o zi se plimbă cu Zdrențăilă prin grădinile cele mândre ale palatelor și se gândea la vremea când era băiat sarac într'un sat de oameni nevoiași. Iși aduse aminte de chitara pe care o luaseră de la uriași.

— «Cine te 'ndrăgește, dacă ai cânta din chitara ceia?»

— «Impărăteasa zânelor»

Tăcu împăratul ca pământul, până a doua zi.

— «Da, tu știi încotro e Impărăteasa zânelor?»

— «Mi se pare că știu».

Și într'un amurg stătu împăratul și cu Zdrețăilă la poarta palatelor Impărătesei zânelor.

Se resfrângea albastrul îndepărtat al cerului cu luna și mulțimea neștiută a stelelor în palatele cele de cleștar. Și se cernea lumina pornită din adâncurile văzduhurilor printre crengile pomilor de aur pe întinsul oglizii lacului, pe florile ațipite, ca o pulbere de diamant.

Iar când răsări sunetul de pe coardele chitarei și când răsuna glasul tâlcuitor al dorului nestăpânit, ieși Impărăteasa zânelor întru întâmpinarea oaspeților, cari o făcuseră s'audă șoapta dragostii.

Și în cetatea cea mândră, cu palate de marmură și de cleștar, cu grădinile pline de pomi de aur, fu veselie mare, când i se întoarse stăpânul cu Impărăteasa zânelor.

Zdrețăilă, tot așa de ticălos și de jerpelit, rămase tot la curtea împărătească.

— «Urât mai e, arză-l focul! De ce nu-l alungi?»

— «Nu ne face nici-un rău».

Și trecu o babă cu ghiocul pe acolo.

— «Știi să ne ghicești și nouă?» întrebă împărăteasa.

— «Alt-ce-va, de cât ghicitul, nu mai știu».

— «Uite, Luminăția ta, Zdrețăilă vrea să-ți vină de hac». O să facă să te spânzure la răscruciul mare»

«Ți-am spus eu să-l gonești!»

A doua zi, împăratul puse de făcu o mămăe și o îmbracă în hainele lui, apoi o spânzură în grădină, la fereastra odăi în care ședea Zdrețăilă.

«Ti, ce păcat!» Aveam de gând să fac să te spânzure la răscruciul mare și să te lovească toți cu pietre,» zise zdrețăilă și se întinse se subție, se răsuci, ca o funie de foc și se ridică în văzduh. Și pe urmă lui rămase doar o ață de fum care se vânzoli o clipă printre crengile pomilor.

Și firea n'auzise s'auzească mai dulce, de cât șoapta vântului prin crengile de aur, de cât ciripitul paserilor, de cât povestea ațipitoare, pe care o îngănau izvoarele, ca de argint, din locurile acelea.

Și poate și azi s'auzească acesta va fi legănând visurile de fericire ale lui Micu și ale Impărătesei zânelor.

D. N. Ciotori.

DĂRI DE SEAMĂ

— Drama „Sirena“ de d. Z. Bârsan —

D. Zaharia Bârsan, simpaticul poet și povestitor, a mai scris anul trecut o piesă, «Mărul», care s'a reprezentat tot la Teatrul Național. Publicul nostru, foarte binevoitor pieselor originale, i-a recunoscut tânărului autor un succes de încurajare. Mai curând decât ne-am fi așteptat, d. Bârsan ne-a dat zilele aceste a doua piesă, o dramă în trei acte, din viața nenorocită a frumoaselor artiste lipsite cu totul de talent, dar admirate de lume până 'n pragul anilor de toamnă, cari spulberă împreună cu farmecul tinereții și gloria efemeră a «Sirenelor».

Povestea, tristă în cele două acte, oribilă, însă la sfârșitul actului III, e următoarea: Sirena (d-na O. Bârsan), o frumusețe orbitoare, este aruncată în valurile teatrului de însăși mama ei (d-na M. Ciucurescu), o femeie fără de suflet, care-i exploatează tinerețea. Tatăl ei, Luca (d. Soreanu), un om cinstit, cu frica lui Dumnezeu, se împotrivesc, dar este alungat de nevasta sa și mai apare în casa fetei abia pe furiș, când și când. Aici, în casa Sirenei se învârtesc fel de fel de tipuri, din teatru și de prin cafenele. Printre aceștia, ca o rază de lumină, răsare distinsul scriitor Paul Flavian care adorase în tinerețe pe Sirena și fusese părăsit de dânsa. Ei îi păstrează și acum o prietenie sinceră, dar resemnată. Drept sol al inocenței copilărești apare surioara Sirenei, Neli, un îngerăș draguț, care-i eterna mustrare pentru sora cu sufletul pierdut.

În actul I, se anunță drama. Sirena e părăsită de bogatul ei amant și nici la teatru nu se mai poate menține. Toată lumea o critică. Mai are de jucat rolul Ofeliei, care va decide de soarta ei. Un copilaș al ei dintr'o dragoste duiosă, e pe moarte.

Cel mai frumos e actul II, un poem plin de poezie și foarte mișcător. După o scenă excelentă, între tatăl Sirenei și copilă sa Neli, avem marea scenă între Sirena și Paul Florian, cea din urmă nădejde a năfericitei, care așteaptă dela dânsul căsătoria și salvarea. Dar Flavian, cu sufletul zdrobit, o lămurește că n'o mai poate lua; nu-i poate fi decât prieten.

În actul III, pe când Sirena, în halul sufletesc, în care se zbate, cade la teatru, acasă îi moare copilul. Ea vine, află, e aproape nebună de durere. Tocmai atunci intră mama ei fatală, care și după ce știe că a murit copilul persistă să o ducă la o petrecere cu noul amant, cucerit de ea. Într'un acces de furie și nebunie, Sirena se aruncă asupra ei și o sugrumă. În fața cadavrului, ea rămâne uluită, ca și publicul, ai cărui nervi sunt încordați la extrem de acest desnodământ sinistru, care putea lipsi.

Cu toate defectele ei, mai explicabile la întâia încercare, decât la a doua, piesa își are calitățile, cari nu se pot contesta. Tipurile din viața de teatru și întreg mediul dovedesc un spirit de observație ager și multă îndemânare.

În genere critica de moravuri e partea cea mai bună a piesei. Dar acțiunea, în toate actele și mai ales în cel dintâi, lăncezește. Rare ori ne surprinde ceva; toate se pregătesc și se anunță mai dinainte. În fond, piesa nici nu e o dramă adevărată, ci o melodramă. Lucru firesc, la un poet sentimental, ca d. Bârsan.

Ceiace nu se poate, însă, admite, cu nici un preț, e sfârșitul oribil al sugrumării, care exagerează până la ultima limită notele violente, brutale chiar, ale piesei, în care avem o mamă cu desăvârșire spăimântătoare.

Reprezentarea a fost bună și a contribuit mult la succesul autorului, care a fost chemat și aplaudat cu simpatie după actul I și II. Excelenți d. Soreanu, d-na Bârsan, d-na Ciucurescu și d-soara Cocea. Autorul, d. Bârsan, a jucat cu toată grija și înțelegerea pentru propria d-sale operă.

Bine și d-nii Achile, D. Iulescu, Belcot, Atanasescu, Constantinescu, în rolurile comice ale tipurilor de cafenea.

Lume puțină. Par'că ne-am fi întors la vremea, când d. Davila, ca director al Teatrului Național, mărturisea că piesele originale, cari i se dau, «le lasă în grija bucătăresei d-sale». Dar la Teatrul Popescu jucă trupa franceză, în «Le roi», și lumea alergase acolo.

I. Scurtu.

Tipografiile, xilografiile, librăriile și legătoriile de cărți din Bârlad, de Econ. I. Antonovici și Gr. Crețu. Cu prefață și note de acest din urmă. București 1909, 123 pag. în 89.

Când s'a tipărit numai un extras din prefața acestei cărți în câteva numere din *Voința Națională* (1907), am atras atențiunea cercetătorilor asupra multor date prețioase cuprinse acolo (*Semănătorul* VI, 459). În *Prefața* de acum (40 pagine) d-l Crețu face câteva schimbări față de primele două edițiuni ale ei. Astfel cu drept cuvânt se revine în chestiunea *Rostului de poezii*, care e al poetului Paris Momuleanu, dându-se peste o ediție, necunoscută până acum, din 1820, cu numele autorului. Data de 1817, ca apariție a volumului, rămâne o greșală, ce s'a perpetuat dela Eliade la mulți istorici literari. Tot în *Prefață* se dă un scurt istoric al Tipografiilor din România dela 1801 până azi¹⁾. Din cele 94. de tipografii bucureștene, câte-se citează, amintim pe cea mai veche, a Mitropoliei 1678, apoi Tipografia dela Cișmeaua lui Mavrogheni 1818, devenită mai târziu a lui Eliade. Aci s'au tipărit *Proclamația* lui Tudor Vladimirescu (1821) și *Rost de poezii, adecă stihuri*, de Paris Momuleanu (1820). Tipografia de Muzică bisericească a lui Petru Efesiul (1820) e cea dintâiu în acest gen din tot Orientul. Tipogr. Colegiului Sf. Sava (1839), care la 1860, ca și a Mitropoliei, se declară proprietate a Statului, se unește definitiv cu aceasta la 1863. Din Iași se numesc 43 de tipografii, din cari însemnăm cea Domnească 1641, a Mitropoliei 1679, Institutul Albinci a lui G. Asăki 1832. Dintre tipografiile din celelalte centre amintim Tip. mănăstirii Neamțul 1807. După această prefață și o mică introducere a părintelui Antonovici, urmează istoricul tipografiilor din Bârlad, ceeace formează mai ales subiectul lucrării. Prima tipografie în Bârlad s'a înființat la 1869 de societatea pe acțiuni «Unirea» în frunte cu profesorul I. Popescu.

Este interesant de relevant că avem nu numai istoricul tipografiilor bârlădene, dar și lista tuturor cărților și publicațiilor periodice tipărite acolo, apoi operele scriitorilor bârlădeni tipărite în alte orașe. Biografiile acestor scriitori sunt urmărite cu cea mai mare precisiune de amănunte, așa că d-l Crețu a izbutit să descopere și pe cei ascunși multă vreme sub diferite pseudonime. Sunt prețioase notițe biografice și bibliografice asupra vieții fraților Grigore și Manolache Kostache Epureanu, a Agăi Em. V. Costin (medicul), strănepot al cronicarilor, a profesorului Ion Popescu, a d-rului C. C. Codrescu a lui Ioan C. Codrescu și a multor contemporani, ca d-l C. Hamangiu, toate pline de multe informații noi. În revista *Gheorghe Lazăr* se remarcă o parte din activitatea pedagogică a d-lui Spiru Haret de pe la 1889. E și un istoric al revistei *Făt-Frumos*, privind pe toți numeroșii săi colaboratori. Dintre xilografi ni se impune figura lui Dim. Serrea I, originar din Tecuciu. Acesta a învățat carte la Bârlad, desenul la profesorul Scarlat Brauner și mai târziu a luat lecții de xilografie în București dela Max Barfuss. A lucrat și la Viena în timpul expoziției din 1873. De numele lui Serrea e legată o parte din dezvoltarea xilografiei la noi. A săpat figurile la multe cărți de știință. Dela el avem și portrete de ale domnilor români, precum figura frumoasă a lui Vlad Țepeș, reprodușă la pag. 106. Cel mai vechiu librar amintit e Man. Barbu

1) Autorul și-a propus ca, după facerea indicelui atât de necesar la cartea de față, să ne dea mai târziu o lucrare dezvoltată relativă la tipografia, xilografia, litografia, librării și legătorii, acum fiind reținut cu studierea unor texte vechi, între cari *Pravila Sfinților Apostoli* a mănăstirii Putna din 1581.

(1852), iar șirul legătorilor cunoscuți începe cu dascălii de biserică Alexa și Iancu de pe la 1840.

Ceeace am amintit noi aici sunt numai spicuiuri ce ni s'au părut mai interesante. Cartea, așa cum se prezintă în volum, dela prima vedere te izbește prin bogăția notelor, cari de multe ori cuprind pagini întregi ajungând proporțiile unor adevărate articole. Ne închipuim câtă perseveranță și trudă a trebuit la adunarea acestui material, dar și autorii vor avea mulțumirea că ne-au dat nu numai istoria culturală a Bărladului, ci și o contribuție însemnată la istoria culturii românești. Lucrarea aceasta e cea dintâiu monografie de acest fel în literatura noastră, remarcabilă nu numai prin cuprins, dar și prin expunerea critică, ceeace dovedește opera unui om pe deplin stăpân pe nouăle metode de cercetări științifice.

St. Pop.

P A G I N I L I B E R E

„Scriitori și Critici“

Domnule Redactor,

Ca vechiu colaborator al «Semănătorului» vă rog să primiți pentru publicare următoarele «documente», care cu toate că par relative la o afacere personală, — și în cazul acesta nu mi-aș îngădui să le public în Semănătorul, — pun în lumină cu atâta evidență una din apucăturile criticei științifice (cea reprezentată prin d. Dragomirescu), în cât cazul ese din domeniul chestiunilor personale și capătă un interes mai general. De o cam dată mă mărginesc să dau numai faptele, lăsându-le la aprecierea criticilor.

În ziua de 1 Martie 1910 trimit următoarea scrisoare «Falangei», condusă de d-nii Cincinat Pavelescu, E. Lovinescu, Corneliu Moldovanu, Z. Bârsan și Em. Gârleanu 1).

„Dragii mei prieteni de literatură“,

«În revista voastră (numărul trecut 2), d. M. Dragomirescu repetă o părere a d-sale asupra valorii mele literare, părere publicată întâiu în «Convorbiri critice» (IV, 1).

«Întâia dată sunt făcut «un oarecare» a doua oară adaugă după numele meu un «et tuti quanti». Deci o sinceră dorință de a mă vârî la fund cu orice preț, în turma celor mulți.

«Pentru că una din aceste aprecieri s'a publicat în revista voastră și pentrucă primul rând al primului vostru număr afirmă că începeți o luptă pentru adevăr, cred că îmi veți îngădui să pun față în față, în aceeași revistă, aprecierile actuale ale d-lui Dragomirescu, cu câteva aprecieri anterioare:

«În «Convorbirile Critice» 1 Ianuarie 1908, după ce sunt pus alături de Lovinescu și Cerna subtitl aprecierea «talent *universitar*» (?), în pagina următoare sunt numit «scriitor de un *clasicism național*», având în această apreciere plăcuta tărășie a d-lui Gârleanu. În No. următor (II, p. 87) vorbind de nuvela mea «Vorniceasa», afară de «*curăția, frăgezimea, savozarea arhaică, proprietatea stilului care știe să*

1) De atunci d. Lovinescu s'a retras dela «Falanga» și a fost înlocuit prin d. I. Minulescu.

2) No. 8, 1910.

sefeșă" d. Dragomirescu conchide: „Vălsan — independent de meritele lui în ver-
se îmlădie după materia ce tractează” — afară de „paginile epice de toată frumu-
suri — se arată ca un prozator eminent, ce merită să fie relevat și încurajat în
această direcție”.

„Iată acum o apreciere asupra uncia din poeziile mele: „Este o poezie lirică des-
criptivă, în care poetul a întrupat o simțire de-o delicatețe, de-o frăgezime și de-o
seninătate pastorală în adevăr virgiliană. Sfârșitul e cu adevărat antic” (I, p. 731).

„Dacă d. Dragomirescu dorește, pot aduce și alte citate din aceeaș revistă;
pot chiar rechemă unele amintiri, ca de pildă propunerea ce mi-a făcut-o, în fața mai
multor persoane, de a intra în comitetul de redacțiune al «Conv. Critice»; ori propu-
nerea făcută tot de d. Dragomirescu, tot în fața mai multor persoane, de a-mi pune în
fruntea revistei un capitol dintr'o nuvelă pe care n'am publicat-o încă — ambele pro-
punerii, din diferite împrejurări, refuzate de mine.

„Poate nici cu privire la versuri, nici cu privire la proză, nu merit laudele pe care
d. Dragomirescu mi le-a adus odată — acesta e de discutat — ; e sigur însă că după
astfel de laude și după propunerii ca cele de mai sus, acelaș om nu mai are dreptul
să mă judece în felul cum mă judecă acum d. Dragomirescu. De altminteri mi se
pare curios cum d. Dragomirescu nu a băgat de seamă alternativa periculoasă în
care intră: am fost totdeauna un oare care? Atunci d. Dragomirescu a greșit — și
cu câtă imprudență! — în aprecierile d-sale de odată. Și atunci unde e siguranța
«criticei științifice», și cum un critic să capete încrederea noastră, a scriitorilor, când
ja interval de doi ani, acelaș scriitor, cu toate că în acest răstimp publică foarte puțin,
dela «talent eminent, frăgezime, virgilian, antic», etc. scade la un «oarecare»? Am
fost *cineva*? Atunci părerea de azi vine din alte considerațiuni independente de lite-
ratură, considerațiuni care orbesc privirea senină pe care trebuie s'o aibă criticul. În
amândouă cazurile — doresc să pui un cuvânt care să fie blând — regretabil.

„Tot regretabil e și faptul că d. Dragomirescu mă citează atât de stăruitor
tocmai pe mine ca antagonist al lui Cerna—cu toate că sunt mulți «oarecare». Aceasta
oare fiindcă eu și Cerna suntem prieteni? Sau fiindcă amândoi colaborăm la aceeaș
revistă neagreată de d. Dragomirescu?

Astfel de apucături ale criticei actuale cred că nu intră în sfera preocupărilor
estetice. Și fiindcă nu e vorba numai de mine personal, ci pare a fi o întreagă sis-
temă proprie d-lui Dragomirescu, pe care o aplică mai multora, îmi rezerv dreptul
de a mai scrie în această privință.

Mulțumindu-vă pentru bunăvoința voastră, vă rog să primiți o strângere de mână
prilefenească.

G. Vălsan.

Ce se întâmplă? În No. 10 al «Falangei», acestei scrisori *trimisă*,
spre publicare, conducătorilor de mai sus ai revistei, îi răspunde d.
Dragomirescu, care la «Falanga» nu figurează oficial decât în subsolul
pag. 8, ca proprietar, — alături de tipograf, — deci ca omul care în-
grijește de afacerile bănești ale revistei. Răspunde *public* d. Drago-
mirescu scrisorii mele, pe care însă *nu a publică*, ci o interpretează
cum crede d-sa de cuviință. *Cum* o interpretează vom vedea altădată
când vom discuta procedeele polemice ale acestui critic științific. Acum
ne interesează numai *moralitatea* cazului. Și în această privință e ca-
racteristică notița adăugată în acelaș No. al «Falangei» la Informații: (p. 8):

«Redacțiunea revistei «Falanga» ar fi dorit să publice întreagă scrisoarea d-lui G. Vălsan în privința aprecierii d-lui Dragomirescu asupra d-sale; cum însă, în răspunsul său, d. Dragomirescu a reprodus toate învinuirile ce d. Vălsan îi aduce, iar scrisoarea e prea lungă, redacțiunea nu se poate obliga la aceasta de cât în caz când d-lui Vălsan i se pare că nu i s'au reprodus exact imputările.

Deci «redacțiunea» (recte: d. Dragomirescu) *se obligă să-mi publice scrisoarea, după ce d. Dragomirescu a prezentat-o cum îi convine* — și această procedare originală o las la aprecierea cititorilor, numai în cazul când mie *mi se va părea...* mprudența acestei note o releviez într'o scrisoare din 15 Martie 1910;

Onorată Redacțiune,

«Citeșc în «Falanga» No. 10, p. 8, că «nu vă puteți *obliga* la aceasta (la publicarea *întreagă* a scrisorii mele), decât în caz când d-lui Vălsan *i se va părea* că nu i s'au reprodus exact imputările». Fiindcă dela început vă *obligați* să publicați scrisoarea mea, chiar dacă numai *mi se va părea* etc., firește că ar fi inutil să adaug mai mult decât declarația: *în adevăr mi se pare* etc.

«Insist asupra dorinței de a mi se publica *întocmai și întreagă* scrisoarea mea, căci se pot întâmpla unele omisiuni cum s'a întâmplat și în singurul citat izolat pe care d. Dragomirescu îl dă din scrisoarea mea. (Citatul e în contradicție cu restul scrisorii, căci se reproduce «fiindcă nu e vorba de mine». Cum să nu fie vorba de mine, când în mai toată scrisoarea de asta vorbesc? E vorba și de mine, dar nu *numai* de mine și aceasta motivează deplin dreptul pe care mi-l rezerv de a mai scrie în această privință).

«Vă mulțumesc în acelaș timp că «a-ți fi dorit» să publicați întreagă scrisoarea mea, dela care dorință de sigur v'au împiedicat motive mai puternice decât cele date care nu scuză întru nimic nepublicarea acelei scrisori. Căci lăsând la o parte orice alte considerațiuni, cred că nu veți admite ciudata polemică între un om, care luând cunoștință de o scrisoare trimisă altora, răspunde public, și altul căruia nu i se permite să vorbească public decât prin gura adversarului său. O astfel de procedare ar fi ne mai auzită, și cu toate că s'ar putea număra printre inovațiile «criticei științifice», ar compromite mult onorabilitatea celor care ar adopta-o.

Vă rog să mă socotiți al d-v' apreciator.

G. Vălsan.

Această scrisoare e comunicată, ca și întâia, prin d-nul Gârleanu «redacțiunii» care și de data asta refuză publicarea primei scrisori. Astfel onorabilitatea «redacțiunii» (recte: d. Dragomirescu) care se angajase — ce e drept cu o adorabilă stângăcie — într'o promisiune publică, rămâne în suspensiune ¹⁾.

De ce a primit «redacțiunea» (recte: d. Dragomirescu) acest blam? De ce atâta repulsiune când e vorba să pui înaintea aceluiași cititori ca și ai răspunsului d-lui Dragomirescu, o scrisoare pe care toată lumea cred că o vede corectă — poate chiar prea corectă față de virulența polemicei la noi?

¹⁾ Nu știu partea pe care o are în această procedare adevărata redacțiune, care după cât se vede, nu poate vorbi în «Falanga» de cât prin gura proprietarului. Ar fi interesant să se știe dacă literații care au pornit lupta... *pentru adevăr*, se solidarizează cu acțiunea d-lui Dragomirescu.

Oare dacă ar fi fost interpretată de d. Dragomirescu *exact, fără omisiuni esențiale*, nu ar fi fost indiferentă publicarea? Și poate să o interpreteze altfel d. Dragomirescu profesor universitar, omul care păstrează «seninătate în luptă și obiectivitate în cugetare», criticul care a «detronat» pe d. Iorga și pe Goga, și a «intronat» pe Cerna, care privind opera d-lui Maiorescu o numește ironic, din înălțimea inteligenței sale «bagajul patronului»?

Vedeți că lucrul capătă un interes mai general de cât pareă la început. E vorba de mijloacele de procedare ale unei somități literare. Și dacă îmi veți mai îngădui, după o atât de lungă scrisoare, le voi arăta într'un articol viitor, tot în «Semănătorul».

Vă rog să primiți mulțumirile mele.

G. Vălsan.

Nota. După trimiterea scrisorii a doua, «redacțiunea» își întârzie răspunsul (dacă publică sau nu prima scrisoare), răspuns ce trebuia să mi se dea prin d. Gârleanu, atât de mult, în cât n'am mai putut publica scrisorile în săptămâna aceea. În schimb d. Dragomirescu *se grăbește să anticipeze* scrisorile mele — deci să pregătească opiniunea în favoarea d-sale — și publică o altă notiță («Falanga» No. 11), în care *își rectifică unele omisiuni* din primul articol. Explicarea omisiunilor, firește, nu o dă. Așa că, dacă d. Dragomirescu e silit să întregească încetul cu încetul, în chiar revista d-sale, adevărul alterat, corectitudinea procedării rămâne acelaș.

G. V.

CRONICA LITERARĂ

Publicăm cu plăcere scrisoarea d-lui G. Vălsan, care și-a făcut începuturile literare atât de frumoase în coloanele revistei noastre.

Documentele de viață literară contemporană, pe cari le dă la iveală prietenul nostru, sunt o întărire mai mult pentru hotărârea ce ne-am luat de-a păstra «Semănătorului» seninătatea și obiectivitatea, care-l deosebește de celelalte reviste săptămânale.

În «*Neamul Românesc*» d. N. Iorga scrie despre prietenul și colaboratorul

nostru I. Agârbiceanu: «*cel mai limpede, mai duios și mai adânc străbătător de suflete dintre povestitorii Ardealului*».

— La Paris a murit poetul simbolist, grec de origină, *Jean Moreas* născut în Athena la 1856. A scris: *Les Cantilènes; le Pèlerin passionné; Poésies; Stances*.

De asemenea a murit *Edouard Colonne* conducătorul renumitei orchestre care-i purta numele. Printre meritele bătrânului muzicant se citează acela de a fi răspândit în Franța gustul pentru muzica lui Berlioz.

DIN CERCUL PRIETENILOR

D. I. Ionescu Boteni, profesor și avocat, simpaticul nostru colaborator și prieten, s'a logodit Sâmbătă seara, 20 Martie, cu d-șoara Marioara Lugojanu, drăgălașa fiică a d-lui O. Lugojanu, distinsul profesor din Capitală. Logodna s'a serbat, în cerc familiar, la casa d-lui Lugojanu. Dorim tinerei perechi cea mai senină și îndelungată fericire.

BANCA LATINĂ

SOCIETATE ANONIMA

CAPITAL SOCIAL LEI 5.000.000

Sediul: București, Str. Smârdan, No. 2

PROSPECT

Banca Latină formată pe acțiuni la purtător a 200 lei una, deschide chiar de acum subscriere publică pentru completarea mărireii capitalului social.

Condițiunile de subscriere sunt:

20 la sută se va vărsa odată cu subscrierea, adică de acțiune plus o taxă de curtagiu, fise, etc. de acțiune în total	} Lei 50
20 la sută după două luni dela primul vărsământ, adică	
30 la sută la 15 Septembrie 1910, adică de acțiune	» 60
30 la sută la 15 Noembrie 1910, adică de acțiune	» 60

Domnii subscriitori cari ar dori ca întregul vărsământ la acțiunile ce subscriu să-l facă integral, li se va face o bonificație de 6 lei de fiecare acțiune.

Anul social începe la 1 Ianuarie și se încheie la 31 Decembrie.

Din beneficiul net, compus din produsul tuturor afacerilor societății se va preleva, mai întâi un **minimum** de 5 la sută pentru crearea fondului de rezervă, alți 5 la sută ca procent la capitalul vărsat și restul beneficiului se va distribui acționarilor ca al doilea dividend.

Fondul de rezervă care se va urca până la jumătatea capitalului social este tot averea acționarilor.

Subscrierile acțiunilor și vărsămintele se fac în București la Sediul Băncii din strada Smârdan No. 2, în fața Bisericii Rusești.

Subscriitorii din țară vor trimite aderările și versămintele prin cecuri sau scrisori de valoare la adresa Băncii, și cu primul curier vor primi chitanțe respective.

COMITETUL DE DIRECȚIUNE :

D-1 M. C. Haret, proprietar, fost Director G-ral al Creditului Agricol și Viticol.

D-1 Comandor I. Coandă, proprietar, fost Director al Serviciului Maritim Român.

D-1 Scarlat Arion, Dr. în drept, avocat, m. propr. rur.

D-1 I. N. Cesărescu, Dr. în drept, avocat, propr. fost prim-ajutor de primar al Capitalei.

D-1 C. N. Luca, comerciant, proprietar rural.

D-1 Henri Hefti, proprietar, fost Director al Băncii franceze, fost Director al Băncii Comerciale Române, din București.

D-1 I. G. Testiban, proprietar, fost Director al Băncii de Credit și Scont.

LIBRARIA NAȚIONALĂ

SOCIETATE COOPERATIVA PE ACȚIUNI

47, — CALEA VICTORIEI — 47,

FURNISEAZĂ TOT FELUL DE CĂRȚI ROMÂNE ȘI STRĂINE, PRECUM ȘI
RECHIZITE ȘCOLARE, DE BIUROU, etc.

CASĂ DE EDITURĂ

REVUE GÉNÉRALE

dès sciences appliquées

PÉTROLE, — MÉCANIQUE, — INDUSTRIE, — FINANCES

Paraissant deux fois par mois.

— Rédaction et Administration : Str. Câmpineanu 60, București. —

Abonnement : 30 fr. p. Roumanie (36 p. l'étranger) par an.

PROGRESUL ROMÂNESC

MAGAZIN DE CONSUM

MARE ASORTIMENT DE COLONIALE. — BIUVETĂ LUXOASA

București, Strada Fântânci No. 1, colț cu Calea Victoriei.

G. Constantinescu & T. Eremie

INGINERI

BIUROU TECHNIC

București, Str. Câmpineanu No. 60.

EXECUTĂ TOT FELUL DE :

— LUCRĂRI IN BETON ARMAT —
REZERVOARE DE PETROL. — MAGAZII
MAȘINI, INSTALAȚII MECANICE
PODURI ȘI CĂI FERATE

PROTECTOR

Oficiu internațional de brevete și
invențiuni

București, Str. Câmpineanu No. 60.

TIPOGRAFIA

ȘI

**Stabilimentul de Arte Grafice
GEORGE IONESCU**

București, —Strada Academiei, 30.

Efectuează orice fel de lucrări
atingătoare de această branșă, precum :

REVISTE, ZIARE, CĂRȚI
SCOLASTICE, HOTĂRNICII,
TEZE DE LICENȚĂ
CECURI, COMPTURI, CĂRȚI DE
VIZITĂ, DIFERITE INVITAȚIUNI,
AFIȘE IN DIFERITE CULORI ȘI
IN DIFERITE LIMBI ȘI FORMAT. —
EDITEAZĂ CĂRȚI DIDACTICE
APROBATE

Deviza Stabilimentului este :
Acurateța, Promptitudinea și
Prețuri moderate.